

J E L E N K Ö R.

79. szám

Pest szerda october' Isőjén

1834.

Foglalat: Magyarország (felső magyarországi bányai egyesület; dr. Baun János; Arnold Gotfrid 's a' t.) Anglia (spanyol hírek; londoni levelek 's egyveleg.) Franciaország (J. des Débats; Delolme; párisi népszellem.) Spanyolország (financz-biztosági határozat 's a' kisebbség javaslata; hírlapi vélemények a' cortések végzési fölött; hadi hírek.) Portugalia (a' const. charta főbb cikkjei.) Németország (kasseli országgyűlés; frankfurti katonamozgás; hg. Braunschweigi Károly, Stutigarti tudós gyűlés.) Görögország (Patrasban lázadás ütött ki.) Törökország (a' syriaiak alnija M. Alival.) Amerika. Olaszország. Elegyhír. Gabonaár 's pénzkelet.

MAGYARORSZÁG.

Lőcse sept. 22. F. h. 15dik 's több következett napjain tartá a' felső magyarországi bányai Egyesület (die oberungarische Waldbürgerschaft) közgyűlését Igló városában, nagy érdemű képviselője gr. Andrásy György előülte alatt, most legelőször az újra szerkesztett, 's ő Főlsége által kegyelmesen megerősített statutumok által alakított formában. A' gyűlés egyik fő tárgya volt a' tisztválasztás, melly eképen ment véghez: Képviselőnek köz felkiáltással megerősített gr. Andrásy György; — szintűgy a' két jegyző is, u. m. Trangous József fő- 's Engel Sándor aljegyző. Alképviselőnek szótöbbséggel választott idősb Breuer Mihály ur; assessorokká pedig Probstner András, Kaill János, Máriássy Mihály és Keczés Pál. — A' képviselő vezérlete alatt Bécsbe kiküldettek Trangous Lajos, és ifjabb Breuer Mihály uu. ő es. k. Főlségének megköszönendők azon kegyelmét, melly szerint a' statutumokat megerősíteni méltóztatott. Ezeknek némi pontokban javítására több indítvány történt, megrostáltatása pedig a' följobb említett választottságra bízott. A' közös olvasztás, azaz rézolvasztó közkemenczék felállítatása, vagy a' most fenálló kemenczéknek a' közönség számára megszerzése hosszabb vitatások tárgya volt, utóljára a' m. képviselőre bízott, hogy az egyes olvasztó kemenczék tulajdonosival alkura lépni ügykezzék. Érdekes az, hogy az egyesület új pecsétje magyar körülírással fog birni.

Losoncz sept. 22. A' losonczy evang. ref. lyceumban felállított hazai jogtanítószék betöltésére mult hónap elsőjén tartatott concursusra, részint személyesen, részint írásbeli jelentéssel járult jogtudós hazafiakhoz ezennel intézett tartozó-köszönetnyilvánítása mellett, közhírré teszik a' lyceum elöljáróji: hogy a' felállított jogtanítószékre rendszerinti közönséges professorrát. Sárvány Ferencz hites ügyész ur választott, 's a' jogtanítás ezen lyceumban a' körülményekhez képest sept. 15kérül october 1sőjére tétetve veendi kezdetét.

Horváth Ferencz,

a' losonczy. ref. consistorium jegyzője.

Braun János győri szemorvos ur, kinek Temesben a' szembeteg emberiség körül tett igen dicseretes fáradozása felől minap emlékeztünk, most újra megyéjébe tér vissza Györbe, derék munkapályáját a' szenvedők körülötthon folytatandó. Temesből, a' világtalanságból újra ép látásra gyógyítottak (179en felül) érzékeny haláján felül, a' ns. megyének jut. 7ki közgyűléséből fáradozásit elismerő méltatásul kiadott diszes ajánlat 's érdemlett magasztalás kíséri a' nemeslelkű orvos-emberbarátot vissza.

Szabadka sept. 22. Örömnép vala nálunk ma, midőn a' nm. magy. k. Helytartóság f. eszt. aug. 5kérül 22138 sz. alatt költ intézvénye következtében, fős. országgló Fejdelmünk legkegyesb kir. tetszése Arnold Gotfrid h. ügyvéd 's aljegyző urnak, az általa, mint a' járvány göresmirigy alkalmával fölállított veszteglő őrvonal biztosá által, ugy más alkalommal is ezen város és polgártársinak javára tett hű és hasznos szolgálatokért, a' belső- és külső ns. tanács jelenlétében kijelentetett 's közhírré tétetett. Ez alkalommal Baacsics Mihály ur, városunk főjegyzője lelkes magyar beszédet tartott, mellyben méltalommal ábrázolá: mikép koronás Urunknak igen szelid kormányá alatt olly időket élünk, mellyben az áldott béke ölében is a' jó polgárok megjutalmaztatnak; hasonló ajkon szólott a' megtiszteltetett aljegyző ur is, 's hódolva köszönnén meg ő es. k. Főlségének köz hírré tett kegyelmes tetszését, kinyilatkozatá, hogy ezentul is királya 's hazájának szolgálni, polgártársinak pedig javát előmozdítani fő kötelessége leend; hangos „éljen a' király! éljen a' megtisztelt aljegyző!“ követék e' beszédeket, 's bizonyára e' szép megtiszteltetés nálunk számos követőkre találand.

A' nm. m. kir. Kamara Kayser Ferencz aradi sómázsást Szilágy-Somlyóra. rendelte ellenörködő mázsamesterré.

A' főhadi tanács végzete szerint a' Görögországból jövő hajók veszteglésideje (quarantaine) az ausztriai 's magyar révekben szintannyi leend, mint a' joniai szigetektől érkezőké.

 A' Társalkodó nem jelenhetett meg; — Jövőre kettővel szolgálunk.

A N G L I A.

A' Courier arra figyelmeztet, 's méltán, hogy noha London 26 órával van távolabb Madridtól mint Paris, a' fontosabb spanyol hírek még is többnyire hamarabb, helyesebb 's bővebben jelennek az ottani lapokban meg, mint a' párisiakban. Sőt ez utóbbiak gyakran a' londoni lapokból merítik hírségeiket, ámbár azon hírnök, ki a' tudósításokat Londonba viszi, 's mi az újságíróknak sok költségbe kerül, jobbadán Párison megyen keresztül. — Páris és London közt most szabályszerű galambposta jár, melly által a' pénzkeletet Párisból legfölsőbb 24 óra alatt megtudhatni Londonban. A' közlemények titkos jegyekben vannak írva, 's az avatatlan, habár elfogná is a' galambot, tartalmokat még sem vehetné ki.

Rodil spanyol generalról azt írják angol levelezők, hogy igen megvonult takarékos életet él, délben kenyérrel 's egy darab nyers csokoládéval is beelégszik; csak vizet iszik 's még nem is dohányzik. — Londonban bizonyos Steinberg nevű német opticus, ágyasát, négy gyermekét, 's azután magát is kegyetlenül kivégezte. — A' természetbuvárok nagy britt társasága Edinburgban gyűlt össze, 's már sept. 9kén 2200 tagja volt jelen, 's azok közt Arago ur is. — Buckingham-palotának az elhunyt király alatt kezdett, 's nagy költséggel folytatott építtetése, végéhez közelít; 's ezentúl az lesz a' király londoni fénylaka. — Nagy benyomást okozott főkép a' conservatívok közt a' Globe egy cikkelye, mellyben az O' Connell, Duncannonnak a' belministerhez általa Grey ministeriuma politikájáról Irland iránt bocsátott levele alkalmával pártfogolja, 's Grey megtámasztásával védi, állítván, hogy Grey gr. nem olly férfiakat választott a' végrehajtó hatalom gyakorlására, kik az alkotmányos testületek bizodalmit bírják, hanem, kik vele vérségi összeköttetésben valának.

Grey gróf utazása Skótziaiban diadalmi menethez hasonlít. Több városban, holt. i. keresztül ment, diadalívek emeltettek virág-koszorúkkal körülfonva. Egyikén közülök ez vala olvasható: „Skótzia örömmel üdvözli Greyt mint honfjait! Szabadság! Javitás!“ A' városba vezető hidon tömérdek népsokaság fogadá, 's köszönté ujongó kiáltásokkal. Válaszában, mellyet egy átnyujtott fölírásra ada, 's mellyet a' nép élénk tetszéssel fogadott, különösen azon barátságos egyetértést emelék ki, melly Skótzia és Anglia népeit összeköti, mellyek most nem két féltékeny, hanem testvérült nép. Nem titkolá, hogy a' nép boldogságára még sok a' tenni való, de: „a' parlament-javitás azon kútfő, honnan idővel minden javítás folyhat, mellyet a' nép csak kívánhat.“

Felső-Canadából érdekes tudósítás érkezék Chatamról. Husz mérföldnyi kerületben, hol most Chatam áll, tiz év előtt egy lélek sem lakott, 's most e' városban 18,000 szorgalmas ember lakik. Van négy malma, két sörháza, két prot. egyháza, négy methodista, két presbyterianus, két quaker imádságháza, 's egy római kath. kápolnája, három iskolája, 's két hírlapja. — A' Chronicle Éjszakamerikából azt jelenti, hogy a' kiköltözés Németországból Amerikába igen terjedelmes; így csak Baltimoreba 14 nap alatt 2000 német költöző érkezett. Bizony sok! — A' Globe szerint Brunnel ur értesíté az Edinburgban összegyűlt britt természetvizsgálókat, hogy a' kormány kölcsönt ajánla neki, mellyből a' Themse-Tunnel bevezetése kitelik. — Következő jegyzésre méltó levél áll az Allg. Ztban Londonból sept. 13ról: „Kormányunk d. Carlos ügyvivőit, kik itt, vagy a' szárazföldön elszéledvék, szemmel tartja. Az itt tartózkodó spanyolokra is figyelemmel van, 's kapcsolataikat nyomozza; hasonló utasítást bocsátott a' külső küldöttségekhez is, mellyeknek igen ajánlatik: vigyázzanak, 's fürkésszék a' sok utas spanyol járata ezéjét, 's tudósítsanak róla. Még nem tudni bizonyosan: mi ezéjja a' kormánynak, de annyit kétségtől kivétel, a' kormány nem annyira kémlé a' spanyolokat, mint azon személyeket, kikkel azok közlésben állanak. Noha országulásunk azt állítja, hogy d. Carlosnak minden segédforrásit ismeri, meglehet azonban, hogy tán még világosabban ohajtaná azokat tudni, egyszersmind a' kormányzó-királyné barátit 's ellencit kilesni, minthogy politikai érintésekben nincs nagyobb gonosz a' kétszinűségnél, 's kétes hajlandóságnál. Jól tudják itt, mikép gondolkodnak Berlinben 's Pétervárott a' spanyol ügyek és kormány felől, 's az ellen semmi ellenvetés, mert minden önálló kormánynak joga van meggyőződése 's érdeke szerint itélni a' dolgokrul, ha kötelezésre nem lépett. Másképp áll a' dolog Párisal, 's ha csak ugyan való lenne (miben bizony kevés a' kétség), hogy a' tülleriákban nem őszinte véleménnyel vannak a' madriti udvar iránt, 's tán titkos hajlomás is lappang a' praetendens iránt (mit könnyen magyarázhatni a' respublikátói félelemből is, melly Spanyolországból a' fr. kormányt is fenyegeti) az valóban ócsárlandó volna, 's ráuk nézve épen nem egykedvű. A' mi, 's a' francia kabinet közt történt egyezések után hiteztetéshez hasonlítana az, ha egyik, vagy másik elállana attól, 's nem azon lélekisméretességgel teljesitené azt, mi egyedül képes szerencsés következményt szülni, 's azon bizodalmit táplálni, mellynek a' mostani súlyos időkben első föltételnek kell lennie közös munkásságra és ezél-elérhetésre. Meglehet

nyugyan, I
dás hiu; -
kedik vala
akarja ma
lépett Fra
itten kivá
akkor Pá
hetett vo
ságát An
szigeten t

A' j
cikkelyb
haladása
mozgás M
nyomul el
alig tartá
ra, igazg
visszaélé
hanyatho
mellyek
valamenn
ség van,
gondját n
tományab
politikai
kormányt
meg kell
zendült
puszta la
ijesszéték
ket, de n
ez azon
spanyol
szodalmun
gyük ve
A' szüku
mondhatt

Par
minden ö
dósnak
Sdikán l
öltözött,
mátre u
ga körül
gatójit:
örömeke
korlása
közönség
vást han
kissebbé
származ
fogott,
tartandó
niteur ki

ugyan, hogy a' szín csal, 's minden szorgoskodás hiu; de rossz néven nem vehetni, ha örszemkedik valaki, 's minden véletlenség ellen bátorságba akarja magát helyezni. Hiszen kelet ügyében sem lépett Franciaország olly határozottan föl, a' mint itten kívánták volna. Annyi tekintetre hivatkoztak akkor Párisban, hogy más időben méltán lehetett volna kétleni Franciaország őszinte barátságát Angliához. Az angol kabinet tehát a' félszigeten több vigyázattal lesz mint keleten. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' journal des Débats sept. 15kén hosszú czikkelyben igen kikel a' procurador-kamara gyors haladása ellen, a' revolutio ösvényén. „A' reformmozgás Madridban, úgymond, félelmes sietséggel nyomul előre... Hogyan? Olly országot, melyet alig tartanak érettnék a' trónöröklés megmésítésára, igazgatása halk javítására, politikai 's vallási visszaélési eltörlesztésére, most néhány pezsgő fő hanyathomlok veszélyes próbákra akarja kényteni, melyek vesztét okoznák. Azon pillanatban, midőn valamennyi nemzeti erő összes munkásságára szükség van, 's az ország állapotja a' kormány minden gondját megkivánja; polgári háborúval négy tartományában, a' többiben pedig dáló járvánnyal, e' politikai egyesület még is zavarba akarja hozni a' kormányt, melyben szabályszerűbb időkben is meg kellene buknia. Eszközöljetekek békét a' fölzendült tartományokban, nyugtassátok meg a' pusztá lázadás által is megrendített érdekeket; ijesszéték meg, ha épen úgy tetszik ellenségiteket, de ne zavarjátok meg saját barátitokat. Nem ez azon mód, melyben legalább mi értettük a' spanyol cortes összehívását; 's van annyi bizodalunk Spanyolország jobb sorsában, hogy hi gyük veszélyes ösvényükről visszafordulásokat.“ A' szük mellü docirinair hirlap világosabban nem mondhatta volna ki nézeteit.

Parisból jött levél szerint Spanyolországban minden örvonal eltörletett, 's a' cholera nem ragadósna nyilvánított. — Parisban september 8dikán különös jelenés fordult elő. Bizonyos jól öltözött, mintegy 30 éves individuum, a' Montmartre utczában nagy csoportot csöditte össze maga körül, és sok épületességgel arra inté hallgatójait: gondoskodnának lelkek üdvéről, 's azon örömekeket rajzoló előttök, melyeket a' vallás gyakorlása mind e' mind a' más világon szerzend. A' közönség azonban nem igen volt ájtatos, és folyvást hangosan kaczagott, de az a' szónokat legkissebbé sem zavará meg. Neve Delolme 's angol származásúnak tetszik, jegylapokat is (billet) osztogatott, melyeken a' Boulay utczabeli egyházban tartandó ájtatosságok valának jelentve. — A' Moniteur kir. rendelést közöl f. h. 9ról, melly f. év-

ben oct. 1től fogva dec. 15ig szabja ki a' helyhatóságok fele háromévi megújittatását. A' megyeispánok fölszólíttatnak, hogy a' helyhatósági gyűléseket, melyeknek törvényesen novemberben kellene kezdődniök, csak ezen választás után tartsák. Mihelyt a' helyhatóságok félig meg vannak újítva, választassanak meg a' birák is, kik hasonlólag 3 évre neveztetnek ki.

Mi értelemmel van a' párisi alsó közönség eltelve, például szolgálhat e' kis eset is: „Némi kabriolet-kocsis, (egy lovas bérkocsis) szekerezése közben azt mondogatá, nem soká Gérard halála hírért fogják vehetni. Megétették, 's Lajos-F. csak így menekheték meg tőle.

SPANYOLORSZÁG.

A' procurador-kamarai vitatások, mond a' Temps, a' ministerium minden gyöngéjét napvilágra hozák. Különösen a' sajtószabadsági czikk alkalmat adott la Rosa urnak hevesen kikelni az időszaki nyomtatások ellen. Beszédében korlátlan érzelösködésnek engedé által magát 's rettegésnek, millyent kis gyermekeknél tapasztalunk. Ebben áll karakterének szögletes oldala: practikai szabadságtól fél, midőn teoriában legtisztább lelkü liberalismust vall. Toreno, a' nála sokkal ügyesb, már gondosan őrizkedett, elvekbül kárhozatni a' szabad sajtót, ő csupán azt vitatá, hogy az elmék mostani feszengése, 's az absolutista pártnak még mindig tetemes hatalma mellett, nem tanácsos egyszerűre a' hirlapokat korlátlan szabad szárnyra bocsátani. És ezen okkal, ha még is oknak mondhatni, valóban sokkal tetszékenyebbet és valóhoz közlegőbbet mondott, mint tudós collegája minden fellengős declamatiojival. — Madridból sept. 10kérül költ levelek szerint a' finaczbiztosság bevégezvén munkáját, a' ministerium által jövendőre javasolt 100 millio franc kölcsön-felvétel helyett csak 50et határozott, mi a' különben is ingó ministeriumot még nagyobb habozásba hozta. A' ministerium már most annál határozottabban készül pártolni a' francia érdekeket, 's a' francia kormány által tett fenyegető követléseket fegyverül veszi a' biztosság mondott határozata ellen. Valóban, mint hire van, a' francia kormány azon esetre, ha az 1823 óta fölvett kölcsönök el nem ismértetnek, szándékát jelenté, a' spanyol határokon figyelő seregét visszahivatni, minek nem kellemes következései lehetnének. Így még meg lehet, a' biztosság határozata félrevettetik, 's némi módosításokkal Toreno javaslata fogadtatik el. A' biztosság azon része, melly kisebbségben maradt, következő javaslatot mozgató: 1) ismértessék el minden adósság, akár 1823 előtt akár utána vétetett föl; hanem osztassék föl 25 rendbeli activra 's ugyanannyi passivra. 2) Ez oszt-

tályok fölött minden esztendőben, 's legelőször is 1835 januar. 1sőjén, sorozás törtéjék, 's a szenvedő adósság azon részére, mellytől kamat nem járand, levélke adassék ki, mellyet a' tulajdonosak megtartsanak. 3) Ha 25 esztendő múlva az activ adósság 25 osztálya v. rende már elsoroztatott 's kifizettetett, vétessék elő a' szenvedő adóssági más 25 rend, 's a' tőkepénz a' fenmondott levelkéek sorozata szerint tisztáztassék le (fizetessék ki), melly ha megtörtént, a' kamatok fizetessenek. E' terv, többi közt még legalkalmasb-nak látszanék az adós és hitelező felek kölcsönös kibékítésökre. — Zumalacarreguy felöla' Monthly-Magazin következő ismertetést közöl: Juan Zumalacarreguy egy azon emberek közül, kik zavar 's fölforgatások utján semmiségből nevezetes szerepre jutnak az élet dramájában. Ő 1820ban kapitány volt a' gyalogságnál, 's tüzes párthive a' cortes-constitutionak. 1823ban a' háboru folytában egy csapat foglyot kell vala századjával Pamploba kísértenie, de utközben a' vallásért hadakozók egyik guerillája megrohaná, 's ő a' nagy erőnek ellen nem szegülhetvén, kéaytelen volt megadni magát. Mint fogoly Iratiba vitették. Innen csakhamar módot talált megszökni, 's egyenesen visszasietett a' constitutionalis táborhoz. Pamploba érkezvén, itt sokan hazaárulásról vádolák, miért is elfogatván hadi törvényszék elibe állított. Épen utolsó éjjel, midőn a' következett nap már itéletet hozni szándékoznának fölötte, melly alkalmasint más világra szóló utlevél lett volna, tömlöczéből megszökött, 's egy hét mulvást a' valkási táborban termett. Itt igen jól fogadtatott 's ezredesnek nevezteték. Ez időtől fogva 1831ig mindig Ferdinand szolgálatajában volt, 's feleinél jó hirben. Később, midőn a' kir. önkénytes sereg föloszlatott, elhagyta Madritot 's haza ment szülőföldre Navarrába. Ferdinand halálakor a' navarrai vice-királynál titoknokságot viselt a' hadi ágazatban. Meglehet, tán ekkor még eszében sem volt d. Carlos részére nyilatkozni, mert ezt csak akkor tevő, midőn a' királyné által olly pazar módra tett kinevezések közül nevét kihagyatva látta; 's ez határozá el azon lépésre, hogy a' királynét ő is elhagyja.

A' Benovateur ezt mondja a' finantz-biztoság javaslatára: „E' határozásban a' lehetetlenség nyilatkoztatik ki, hogy Spanyolország valaha adósságit kifizesse; nyilatkoztatik továbbá a' kir. kölcsön félrevetése 's a' cortesinek elfogadtatása által a' munkába vett revolutionalis elv, melly szerint az érintett határozás nem csupán nemzeti megbukást mond ki, de teljes revoitutiót is. A' határozók igen jól tudák, mit cselekszenek, azért nem akartak engedésről semmit is hallani. A' biztos-

ság titoknoka, mint hirlik, még ezt írta Parisba: „Es ha letérdelne is előttünk a' francia kormány, még se fogadnók el a' Ferdinand (VII.) által 1823 óta fölvett kölcsönöket 's a' t.“ — Sept. 11keig a' procurador-kamara az egész jog-nyilatkoztatási kérelmen tulesett, 's a' még hátra volt pontokat szinte mint az elsőket mind, és jobbára nagy szótöbbséggel fogadta el. — A' táborbul kevés újabb. — D. Carlos 3 decretumot bocsátott ki. Az elsőben új spanyol rendet alapít, a' „törvényszerűség“ (legitimitas) rendét, hasonlót a' francia „Fleur de Lis-höz“; ezt vörös szegélyü fejér szalagon fogják viselni. Az okleveleket Zumalacarreguy, mint a' rend polgári és hadi nagymestere, adandja ki; kinek illy rendje lesz, legelső nyere rend stathivatalt. A' másik decretum, minden tisztnek, ki a' fenálló kormányt elismerni vonakodott, 's az által külföldre kénytelenítették költözni, egyegy fokkal magasb tisztséget ígér a' táborban, sőt azoknak, kik a' királyhoz Navarrába jövendnek, jutalmat is. A' 3dik decretumban, mind azon polgári tisztviselőnek, kik törvényszerűség-höz ragaszkodásuk miatt hivatalukat elhagyák, s azon tartománybul, hol a' királyné kikiáltaték, elköltöztek, jutalom rendeltetik (de úgy hogy csak jusok legyen arra), 's a' majdan újra betöltendő hivataloknál minden más alattvaló fölött elsőbbség. Nyilatkoztatja továbbá d. Carlos, hogy legjobb szolgálójának azt tekinti, ki meg fogja mutathatni, hogy unokahuga revolutionalis kormányának a' hűség esküjét le nem tevő. Roncesvallesbul jött levél szerint, azon 50 fogoly, kiket Zumalacarreguy Viana körül fogott el a' királyné csapataibul, Amescua völgyeibe vitetett kemény őrizet alatt. Bergarát újra megrohanák a' carlosiak 's a' haditárbul mintegy 200 fegyvert zsákmányoltak el; legalább a' 7 's 8dik seregosztály, melly még fegyver nélkül volt, most már szinte fölfegyverzeteték. Sept. 9kén Aranazba mintegy 35 sebesült carlosi katonát hoztak a' kórházba a' bergarai ütközetből. — Gen. Carandolet és Anleo ezredes, kiknek gondatlanságuk miatt a' carlosiak egy kir. hadlábát megrohantak és szétverték vagy elfogtak, viselt parancsnokságikbul letétettek. Rodil felől ismét azt hallani, hogy Quesada helyébe lépne, a' hadsereg vezérlete pedig gen. Minára bizatnék, ha elfogadja.

Újabb gyanánt még ezt közli az Indicateur sept. 15kérül: Bizonyos, hogy Bergarát az insurgensek Skán ujolag megtámadák, még pedig jókora erővel, két navarrai zászlóalljal t. i. és más két guipuzcoaival; a' praetendens maga is jelen volt két csapat kísérettel de részt nem vön a' támadásban. Czeljük, mint kísült, az volt, hogy a' haditárban lerakva vélt 6000 darab fegyver bir-

tokába jus-
láltak, m
fölguytvá
lacarregu
támadni.
Rodil a'
carlosiak
által a' ha
díl 4000
város és
nie-briga
Corunába
Carlost,
lani, de
szerfölett
elszomorí
lön; lábai
rül hallat
nyékin n
csapatok
Catalonia
kött carlo
gol és S
vidékin t
nia de R
lanság u
rino 's m
mány, ha
's a' nyu

Ny
hétilap,
nem sok
nőbb a'
mányi ol
zót, mér
Törvény
sen a' k
marára
biakat a
méltóság
tartó; a
és katon
tiativae
gyüleke
honosito
dei jöv
szolgák
zás utja
legalább
680 tal
sitott i
pör ala
ban ve
lom. A'

tokába jussanak, azonban 200nál többre nem tá-
láltak, mellyeket összeszedvén 's néhány házat
fölgyujtván ismét visszavonultak. Mármost Zuma-
lacarreguy Elisondót akarja hasonló módon meg-
támadni. Nevezetes azonban más részről, hogy
Rodil a' határszélek hosszában a' főpontokat, hol
carlosiak tartózkodni szoktak, sorra erősíti, mi
által a' hadakozás egészen új szint ölt. Skán Ro-
dil 4000 emberrel St. Sebastianba menvén, a'
város és fellegrvár kormányzóját letette, egy ge-
nie-brigadiert 's egy ingenieur kapitányt pedig
Corunába utasított el; más nap Tolosába ment. D.
Carlost, kinek hollétére soha bizonyost nem hal-
lani, de annyit még is tudni, hogy testben már
szerfölött el van törődve, hitvese halála annyira
elszomorítá, hogy utána ágyban fekvő beteggé
lőn; lábai pedig igen dagadoznak. — Ujra több hely-
ről hallatszanak carlosi támadások. Pamplona kör-
nyékin már rég idő óta kóborlanak holmi apró
csapatok, 's igen sok istentelenséget követnek el.
Cataloniában, az előbb Franciaországba megszö-
kött carlosi vezérek, névszerint Romagosa, Cara-
gol és Sargarona ismét előjöttek 's Barcellona
vidékin több rendbeli guerillát gyűjtenek; Sera-
nia de Rondéban (Malaga tartomány) is nyugta-
lanság uralkodik; Ó-Castiliára nézve pedig Me-
rino 's más guerilla-fők kicsapongási ellen, a' kor-
mány, hallomás szerint, ostromállapotot határozott,
's a' nyugtalanok ellen katonaságot küld.

P O R T U G Á L I A.

Nyolcz esztendeje, mond a' berlini politikai
hétilap, hogy Portugáliának chartája van, de még
nem sokat használtatott. Sajátságai közt legkitü-
nőbb a' 11ik cikk: „Portugália chartája (alkot-
mányi oklevél) négy hatalmat ismér: törvényho-
zót, mérséklőt (moderador), végrehajtót, 's ítélőt.
Törvényhozó hatalmat a' cortes gyakorol egyene-
sen a' király sanctioja mellett. A' cortes két ka-
marára oszlik, követekére 's pairekére; ez utób-
biakat a' király nevezi bizonytalan számban, 's
méltóságuk részint örökös, részint csak élethosszig
tartó; az előbbieket közvetve választatnak, 's adók
és katona-adás iránt a' kezdeményi jog (jus ini-
tiativae) őket illeti. A' követválasztók előleges
gyülekezetében részt vehet minden portugáli, v.
honosított külföldi, ki mintegy 170 tallér eszten-
dei jövedelemmel bír, kivévén a' kiskorúakat,
szolgákat és szerzeteseket. E' gyülekezet szava-
zás utján határozza meg a' választókat, kiknek
legalább is 340, a' követté választhatóknak pedig
680 tallér eszt. jövedelemmel kell bírnia. Hono-
sított idegen követté nem választathatik; fenyítő
pör alatt levő pedig csupán az előleges választás-
ban vehet részt. Ebből áll a' törvényhozó hata-
lom. A' mérséklő hatalom pedig a' charta 71ik cik-

kének szavai szerint: „mintegy zárköve az egész
politikai szerkezetnek; 's eredetileg a' királyt il-
leti, mint a' nemzet legfensőbb fejét, ki a' többi
politikai hatalom állandó függetlensége, egyen-
sulya, 's öszhangzása fölött öröködjék.“ E' mér-
séklő hatalom, a' 74ik cz. tartalma szerint, abban
határoztatik, hogy a' király paireket nevez, cor-
tesgyűlést-hí össze, vagy oszlat föl, annak hatá-
rozatit szentesíti, ministereket nevez 's elbocsát,
fenyítő ítéleteket sze. lit, vagy a' vétkesnek bü-
ntetését elengedi, sürgető esetekben 's midőn em-
beriség és status java megkívánja, köz hocsána-
tot hirdet.“ Teljesítő v. végrehajtó hatalom szinte
a' királynál van (75 cikk); terjedelme 's módja
szokás szerinti; a' 77ik cikk tartalma szerint
mindazáltal: az országos cortes engedelmé nélkül
a' fejedelem az országbul nem távozhatik el, 's ha
távozik, e' tette olyannak tekintetik, mintha a' ko-
ronárul mondott volna le. A' 90ik cikkben továb-
bá ez mondatik: „A' vélhető trónörökös hgné ösz-
szekelése, mindig csak a' király és senki más ide-
gen jóváhagyásával, történhetik meg. Ha a' ki-
rály az összekelés megtörténte előtt hal meg, ek-
kor ismét az orsz. cortes jóváhagyása kívántatik
meg. A' választott férjnek semmi része az ország-
lásban, 's kir. czimet egyedül azontul viselhet,
midőn már töle a' királyné fiat vagy leányt szült.“ —
A' törvényszéki hatalom, mint a' 113 cz. meg-
állapítja: „független, 's gyakorlását bírák és es-
küttek üzik, melly utóbbiak mind polgári mind fe-
nyítő-pörök elítélésiben a' törvénykönyvben sza-
bott forma szerint részt vesznek.“ Bírák csupán
elíteltetés következtében veszthetik hivatalukat
el, de a' király által a' statustanács jóváhagyása
mellett, tisztóktól időközben is fölfüggesztethet-
nek. Vétkes tette unszolás, megvesztegetetés,
hütelenség vagy zsarlás miatt, akár maga a' pa-
naszó, akár más személy által a' nép közül, esz-
tendő és nap alatt, a' törvényben kitűzött pörrend
utján, vád indíthatik ellenük.“ Törvényszé-
keknél nyilvánosság uralkodik.

N É M E T O R S Z Á G.

Darmstadthól írják, hogy Hermann Péter az
offenbachi népszónok már felgyógyult, 's az örül-
tek házából azon föltét 's fogadás alatt, hogy so-
ha többé prédikálni nem fog, a' kórházból kibö-
csáttatott. — Allegri gr. ausztriai ügyviselő a'
haagai udvarnál Verstolk van Soelen báró külügy-
ministernek a' magyar sz. István király rende-
nagykeresztét nyújtotta által. — A' Dunának Raj-
návali egybekapcsolatásával ujra foglalokzik a'
közönség. Amsterdamban társaság akar alapulni,
hol az illető fizetések tétessenek. A' vállalat költsé-
gei 8—10 millióra számíttatnak. A' badeni kor-
mány e' mennyiség negyedére fog részvényt ven-

ni. Mondják az Ulmál 's Kehlénél egyszerre megkezdendő esatorna már másod évben annyi jövedelmet adand, hogy abból a' kamatok egy részét fődözhetni.

Braunschweigi Károly hg. jegyzésreméltó emlékirást adott ki francia nyelven Parisban, melyben az ellene irt vádaktól kíván tisztítóznai. Nem titkolja hogy mintegy 2000 fegyveres emberrel éjszaki Németországban kiszállani, 's herezegségét ismét elfoglalni vala szándéka. Azt is megvallja, hogy tervével nem hagy föl, 's csak a' dolgok kedvezőbb fordulását várja Németországban. Az egész irományban szikrája sem tetszik ki azon szándékának, hogy törvényes jogáról bátyja, Vilmos hg. javára lemondjon. — A' kasseli hírlap jelenti, hogy a' választó fejedelem 's közkormányzó Meisterlint az eddigi ministerium-igazgatót, a' financer-ministerségtől fölmenti, 's tárczáját (portfeuille) ideiglen Motz urra, az igazságministerre, bizza. Egy kasseli levél e' történetre azon fölvilágosítást adja, hogy Meisterlin a' RRkel a' megtagadott hadiköltségek iránt a' kormány tudta 's helybenhagyta nélkül bocsátkozott alkuba. Heszberg hadminister t. i. becsületszavára állította, hogy ha a' RRkel a' hadiköltségből a' szándéklott 50,000 frt lerónak, ő a' sereget nem volna képes kivántató lábón föntartani. — A' RRkel, ámbár azzal fenyegették őket, hogy a' német szövetséghez kész a' statuskormány ellenök folyamodni, még is megmaradtak határozatjoknál. Erre Meisterlin, mint országgyűlési biztos oda szólítá föl a' RRket titkos gyűlésben: tennének uj ajánlásokat, mit azok a' következtetett nyilvános ülésben meg is tettek, úgy hogy a' különség csak 34,000 frtnyi volt. E' lépést a' statuskormány roszalá, 's az ellen kívált a' hadminister kelt ki. Erre a' statuskormány Meisterlin egyezését a' RRkel megsemmisíté, 's azt kívánta, hogy ezen uj végzését M. ur a' RRkel előtt védelmezné. Mit M. ur nem akarván tenni, a' ministerségről lemondott. — Frankfurt szabad városa sept. 14én estve 11. órakor hirteien nagy nyugtalanóságok térhelye volt. Azaz: a' sorkatonaság igen nyugtalanokodott, a' nélkül hogy a' lakosság legkisebb nyomos hitelü okát, melly erre alkalmat adott, tudta volna. Ugyan is egyszerre valamennyi szövetségi sereg, melly a' város közelében fekvött, Wissiak austr. general 's főparancsnok rendelkezésére, fegyverbe szólítottatott. A' Majnán túl fekvő osztrákság Sachsenhausenbe tódult, kemény őrpontok állottak föl a' város külön részein és számos őresapat járdalá az utcákat össze, 's ha véletlen két vagy három férfiszemély együtt beszélgetett, azoknak eltakarodást parancsolt. A' kormányzó general főtiszteivel szünet nélkül az utcákat kalandozá. Egy őresapat a' nyomozó biz-

tosság elnökének lakja előtt állott föl. Még magok a' frankfurti sorkatonák is fegyverbe szálltak. A' poroszok, kik a' városmelléki falvakon fekvének, dobzajjal fölzúdítva ostromlépten 's pattantyuszerrekkkel sietének a' város felé 's a' t. Másnap reggel egymást kérdék a' lakosok: mi történt, hogy e' katonai rendszabályoknak meg kellett esniök? de senki sem akarja, mert hihetőleg nem tudja, okát mondani. A' frankfurti esendhadjuság ugyan nem vala talpon, — de kevés számú lovas rendőrsége, minthogy épen szolgálatban volt, a' katonasággal szaguldozá az utcákat össze. Némelyek künről jött híreknek, mások katonai próbának tulajdonítják ez egész hadmozgást. — Stuttgarti levelek szerint az oda gyűlt tudósok száma sept. 18a estejéig a' stuttgartiakkal egyetemben 290 volt. 18án volt az első nagy ülés a' RRkel teremében. A' közönség karzata, melly ez alkalommal még az asszonyságoknak is megnyitatték, tömve volt. A' kir. koronaörökös nevelőstül az elnöki asztal mögött fogott egy álláson széket. Kielmeyer statustanácsnok az első ügyvivő nyitá az ülést meg, 's hozzá tudományos értekezést ragasztott arról: „mi erők és sajátságok okozzák azon minden növénynél észrevert irányt, hogy gyökereit függőleg a' földfelé, leveleit pedig egyenesen fölfelé hajtsa. A' 2dik ügyvivő Jäger, tanító Stuttgartban, fölolvasta az alapszabályokat, mellyek másítására semmi indítvány sem téteték. Gemellaro tanító Cataneából (olasz) latin előadásban Aetna földisméreti viszonyairól értekezett; Wiebeking titkostanácsos Münchenből: a' folyók hajlásáról olvasta föl igen nyomos értekezést. Sobolewski ezredes Pétervárból az orosz (urali) platinabányák gazdagságát hordá föl; szólván egyszersmind a' platina ásásmódjáról, 's annak durva és tiszta állapotjáról. Végzetül jelenté a' másod-ügyvivő, hogy ő Fölsége a' király következő vasárnapra a' társaságot Hohenheimba hivatja meg reggelire. —

G Ö R Ö G O R S Z Á G.

Triestből nyugtalanító híreket irnak Hellasról. A' Kolokotroni-párt nyiltan föltámadt a' kormányosság ellen, 's a' nép egy részét is képes volt lázadási mozgásokra indítani, pedig különösen Patras körül, melly várost hatalmába is keríté, minthogy abban csak gyöngye őrség fekvött. A' lázadók azonnal igazgatóságot állítottak, 's ez fölszólítást bocsátott ki, mellyben a' naupliani kormánytságot (régence) törvénytelennek nyilvánítja, de Otto királyt meghíja, hogy közéjük menjen, 's kiskorát Patrasban lakva töltse ki. A' fölszólítás egyszersmind több magas rangú, Görögországban lakó bajorhoz intéztetik, hogy az országot hagyják el. E' történet Naupliában, 's különösen az épen megújított kormánytság keblében nagy aggodást okozott. Ellenfölszólást bocsá-

tott egy tagjait a bályokat még tartott lett ez or párt kép mi korma nép nagy egyik pá tájok mé rendet m re telik o

E' kezöt me párt,mell ellenszeg okának i mok álta létesütel constituti

A' lázad mert me befolyás ezredes, rögorszá más háro lo testvé hogy ele ifjabb Gu faduljon nótákból számosan költ irás dásnak v poli di R mos lebor rögorszá A' lázad nittatik u mellyel a rütleu rú dó egyha mellyen lanatnyi

A' Ali ott m fészke, a ezredes o tal arra tekkel ig lépai, m fiastul ala gyártatla kely kivi

tott ugyan az ki, mellyben a' patrasi igazgatóság tagjait árulóknak nyilvánítja, e' fölött rendszabályokat teszen Nauplia hátorságára; de a' majnai még tartó háborgás 's még számos elégtelen mellett ez országban rossz jelenség az, ha valamelyik párt képes vala magát erőssébe venni, 's ott némi kormányfélélet szerkeztetni. A' királyt ugyan a' nép nagyobb része kedveli, és személyesen mind egyik párt ragaszkodik hozzá, de azért kénylaptájok még sem lehet. A' nauplioi kormánynak a' rendet minden áron fön kell tartania, de mennyire telik ereje, nem tudni.

E' lázadásról újabb tudósítások még következőt mondanak: „Csudálatos, hogy ugyanazon párt, melly az ugynevezett constitutiós félnek valaha ellenszegült, most azon panaszkodik, 's fölkelése okának is azt mondja, hogy a' londoni protocollumok által a' nemzetnek engedett szabadságok nem létesültek, 's azért constitutiót kíván, az előbb constitutiói párt pedig hű maradt a' kormányhoz.“ A' lázadásnak orosz befolyással kelle történni, mert mellözvén, hogy Kolokotroni pártja orosz befolyás alatt munkált, bizonyos hogy Kalergis ezredes, ki csak néhány nap előtt érkezett Görögországból, azonnal elfogatott; úgy sziate még más három pártfő, Zogris, és a' két Zachioropulo testvér is börtönbe vitetett. A' kormány, mint-hogy elegendő rendes fegyveres ereje nem volt, ifjabb Grivának meghagyá, hogy 250 palikárral induljon a' zendülők ellen. Úgyszinte azon Majnótákból, kik, a' kormányhoz hívek maradtak, számosan ellenők keltek. — Nápolyból sept. 10én költ irás említi, hogy a' Patrasban kiütött lázadásnak vége. A' főbbek elfogattak 's vasban Nápoli di Romaniába hozattak, hol e' fölött még számos lebörtönzés történt. A' nehézségek azonban Görögországban még folyvást egymásra tódulnak. A' lázadás egy részben orosz pártnak tulajdonittatik ugyan, de más részben azon terhes módnak is, mellyel az adók szedetnek, 's azon igen népszerűtlen rendszabályoknak, mellyekkel az uralkodó egyház iránt volt a' kormány. Aug. 29ikeig, mellyen a' tudósítások Patrasból indultanak, pillanatnyi csönd vala.

TÖRÖKORSZÁG.

A' zendülésnek Syriában, mióta t. i. Mehemed Ali ott megjelent, vége, 's Naplus a' lázadók főfészke, a' győztes birtokában van. Campbell angol ezredes és alexandriai consul javaslatára mindazáltal arra határozta magát Ali, hogy a' meggyőzöttekkel igen kímélve fog bánni, 's velök némi alkura lépni, mellyet Ibrahim basa, és a' druzok emirje fiastal aláírt. Ez alkuban ki van fejezve, hogy a' gyártatlan selyem, kecskeszőr, bőr 's egyéb cikely kivitele jövődöre nézve szabad leend, hogy

a' só- és rizkásától csak mérséklett adót fizetend-nek, 's hogy az összeirási (conscriptio) rendszerrel egészen fölhagyand. A' lázadásnak, mint látszik, nagynak kellett lenni, hogy Mehemed illy tetemes engedélyekre álljon 's zaklató rendszerével fölhagyjon. Az angol ügyviselő tanácsa alkalmasint nagy befolyással volt e' határozásokra, mert az angolok érdekei a' mostani igazgatási rendszer tovább tartása mellett nem csekély veszélyben forgottak, 's nem nézhették nyugton, mikép terjedt az mindig tovább. De mit mond majd Franciaország mind ezekre? A' porta most látja, mi okosan tett, hogy a' syriai ügybe nem avatkozott. — Londonba sept. 10röl költ levél érkezett Konstantinápolyból, mellyben jelentetik, hogy az angol követ utasítást kapott: bírná a' portát arra, hogy Anglia is hasonló kedvezésben részesüljön Russziával; mi abban áll, hogy hadihajóji előleges engedelemkérés nélkül is átmehessenek a' dardanellákon. Ezt a' portától Konstantinápolyban meg nem nyerhette Anglia.

A' Messenger a' török fegyveres erőt 50,000 rendes katonaságra teszi, mellyek közt 2500 lovas-ság 's 1500 pattantyusság van, 's 170,000 rendetlen katonaságra. — Az alexandriai kormány hivatalosan jelenté az ottani consuloknak, hogy a' syriai lázadásnak vége. A' népet, ugy hiszik, a' szándéklott lefegyverzés ingerlé annyira föl. Az alkirály 16,000 gyalogságot, és 6000 lovas-ságot küide segédül. Sokan azon hiedelemben vannak, hogy a' lázadás nem is kívánt volna annyi erőfejtést, 's azt Ali csak azért tevé, hogy ürügye legyen számos sereget Syriába vinni, a' mire őt külső befolyás izgatá. Nem is hihetlen ezen vélemény, ha meggondolja az ember, mi ellenséges állásban van a' porta Anglia és Franeziaország iránt egy részről, míg más részről Russzia befolyása olly határtalan a' portánál. Ezenkívül is a' basa azon móddal, mellyel küldöttje a' szultántól fogadtaték, személyesen is sértettnek hiszi magát, ámbár a' szinlésben eléggé jártas ki nem mutatni ezt világosan, de kevés biztosítást nyújt még is a' békes kiengesztelésre. Annyi esalhatlanul bizonyos, hogy kelet ügye, ugy mint most áll, nem maradhat, hanem annak megrázó forduláson kell átjutni. — A' török hajósereg, mellynek aug. 8án kellett volna a' syriai háborgásokba avatkozzalag Konstantinápolyból elvitörözni, a' szultán ellenparancsára veszteg maradt. E' hirtelen akarat-másítás okául némi jegyzéket mondanak, mellyet az angol követ beadott olly tartalommal, hogy az angol kabinet erősen eltökélte magát ellenszegülni a' porta ellenkedésinek Mehemed Ali-val, minthogy Törökország az ellen-előterjesztések daczára is az unkiar-skelessi egyezés által olly

helyzetbe tette magát Russziához, mely Angliát 's egész Európát háboruba keveréssel fenyegeti. Mint mondják e' jegyzék egészen elzibbasztá a' porta háborus érzelmeit.

A M E R I K A.

A' mostani visszahatás Mexicóban a' mérsékelt fél részén van; mellyet a' Santana által vezérelt revolutio minden módon üldözött. Santana alatt minden egyházbirtok nemzeti vagyonná nyilvánították, 's eladása olly föltétel alatt engedteték meg, hogy a' vevő 4 év alatt az árszabásokat, 10 év alatt pedig az egész vételért az országos pénztárba fizesse. Azonban Mexicóban semmi vétel meg nem áll, hacsak az árszabások le nem tételnek. Következése az lett, hogy a' vevők előbb a' javak birtokába jutottak, mintsem az árszabásokat letették, 's így négy éven át mindent földülhettek. Az épületek Mexicóban a' javak értéke $\frac{2}{5}$ dát teszik, minthogy a' föld főlősleg, de a' murkás kéz kevés. A' vevők tehát azzal kezdék, hogy a' vett javakon mindent lerontottak, földültak, csakhogy a' vasfélét 's egyebet eladhassák, 's miután a' jószág egészen ki volt fosztva, minthogy a' vétel az árszabások le nem tételeig törvényes nem vala, azt a' statusnak adák vissza. A' lelkészek 's némelly gazdag családok tagjai mint aristokraták kiüzetének 's javaik elkoztatának. Ekkor elállott Santana e' párttól és az üldözöttekhez szegődött. Az új kormány azonban kevés bizodalmat képes gerjesztetni, mert mindenik general, ki valamely ezred vezére, azt hiszi, hogy revolutiót csinálhat, és a' status kormányára jutva azon gazdagságot, melly az országban még fönmaradt, magának takaríthatja el. — Illy szomorú Mexico helyzete. Ehez járul még, hogy az éjszakamerikaiak mindig mélyebbre nyomulnak befolyásukkal. — Rio-Janeiróból egy levelet közlenek az angol lapok, mellyet a' braziliai igazságministerhez Bahiából senh. Pinheiro de Vasconcellos hozsátott ki. A' levélben jelenti: hogy maj. 24kén egy hajót foglalt le, melly részint a' város sorompóját elött, részint a' partok körül 230 új rabszolgával uszált. Igy rekeszti sorait az író: „Én a' törvény szerint cselekedtem, de még is tartok tőle, hogy hosszas főbenjáró-pörrendünk megint azon következményt fogja szülni, hogy a' lefoglalás törvénytelennek nyilvánították, 's minden a' kapitánynak visszaadni rendeltetik 's. a' t. Valóban szégyen a' nemzetre, hogy ilyen esetekben leg-

fontosabb törvényünk megszegését meg nem bírja büntetni.“

OLASZORSZÁG.

Vezív utóbbi kitöréséről egy szemtanu következő érdekes rajzot közöl: „Midőn a' tűzrohánás már szünni kezdett, a' hegy pompás tüneményre nyújtott alkalmat. Estve a' hold egyenesen a' hegy fölött függött, 's a' látvány igen fölséges vala. A' tölesérből kitóduló 's fölnyuló füstoszlop hegye t. i. legtisztább ezüst gyanánt ragyogott, közepé bronzhoz hasonlított alja pedig villogó koralokhoz. — Romából sept. 10kén költ levél szerint ott igen főnakadtak azon, hogy az ottani új hírlap d. Miguel odaérkeztét „Ő Fölsége L. d. Miguel“ czimzettel jelenté; annál inkább, mivel a' pápa őt vizonlátogatásában sem részelteté. Azonban oda is magyarázzák ezt, mentegetve, hogy a' sz. Atya ez időbeli gyöngékedése miatt a' szobát vala kénytelen örzeni. — Miguelnek nem soká tetszett Romában mulatni, mert a' Gazetta di Genova szerint már 16kán ismét Genuába tért vissza. — Luigi Guistiniani theologia doctorának azon állítása a' Timesban, hogy a' Sapienza di Roma egyetemen protestansok, görögök, aegyptusiak és zsidók is elnyerhetik a' tudomány minden lépcsőjét, a' nélkül hogy kénytelenek volnának vallásukat megmástitani, — igazítást érdemel. Különösen a' protestansokra nézve, kikről azt mondotta, hogy csak az év végén kell valamely protestans követség lelkésztől vagy segédétől bizonyágot előmutatniok, egyházaik isteni szolgálatán minden vasárnap megjelentükről, mert bővebb nyomozás után ez mind tévedés; mert ámbár az egynek másnak megengedteték is, de sok körülménnyel volt össze kapcsolva, 's csak a' gyógytudományban történt. Azon állítás sem igaz, hogy az 1830ki revolutio óta nem szabad külföldieknek a' politikába avatkozások miatt az egyetemet meglátogatniok, mert az már XII. Leo országglása óta nem volt szabad.

E L E G Y H I R.

Gothenburgi levél szerint aug. 22ről a' cholera ott iszonyu erővel dühöngött. Jul. 26tól fogva aug. 21ig 23,000 főnyi népességből 1800 lón áldozatja, 's ezek közt sokan a' felsőbb osztályból is. Jegyzésre méltó, hogy az izraeliták közül egyetlen aszszony holt meg fiastul. Mióta azonban eső esett, a' levegő is megtisztult, 's a' cholera enyhülni látszik. A' hajózások mind elakadtak, mert a' legénység szétfutott. —

A' gabona pesti piaczi ára sept. 30kán 1834:

poz. m.	gar.	legjobb	közép	csékély	poz. m.	vál. gar.	legjobb	közép	csékély
Tisztabuza	126 $\frac{1}{2}$	113 $\frac{1}{2}$	106 $\frac{1}{2}$	Zab	76	73 $\frac{1}{2}$	70		
Kétszeres	10 $\frac{1}{2}$	103 $\frac{1}{2}$	—	Köles	—	—	—		
Rozs.	100	96 $\frac{1}{2}$	—	Köleskása	—	180	166 $\frac{1}{2}$		
Árpa	90	86 $\frac{1}{2}$	83 $\frac{1}{2}$	Kukoricza	96 $\frac{1}{2}$	93 $\frac{1}{2}$	86 $\frac{1}{2}$		

P é n z k e l e t:

Bécs sep. 6mb. 27dikén középár pengő pénzben			
Status 5 pC. kötel.	99 $\frac{1}{2}$	1834 ^{ki} statuskölc.	546 $\frac{1}{2}$
„ 4 pC.	90 $\frac{1}{4}$	Kam. 2 $\frac{1}{2}$ pC. kötel.	45 $\frac{1}{2}$
„ 1820 köles.	203 $\frac{1}{2}$	Bankrészevény	1258
„ 1821 ^{ki} „	137 $\frac{1}{2}$	Cs. arany pCt. agio:	—

Foglalt
két
szá
gy
Po
ruk

Ö
m. kir. r
intézett
stein-W
concipis
ugyanaz
méltózt
aug. 9k
Fölsége
domány
ügyvéd
nevezni.

S
vel egy
terházy
királya
kivüli
ispánja
ősi laká
édes aty
örökös
gerjedez
napon
igatás
ns. meg
megye
dá a' B
lő 's ez
nevezet
udv. ka
ujra mé
's a' ns.
sereg
nyezett
ben dél
megye
kezőket
lóra ülv
nem kül
Kismart
meg, s
nyújtá,
tozasi k
számos